

examen bundel®

2017|2018

drs. C. van Putten
drs. H. Verploegh

havo

Engels

**Jouw beste voorbereiding
op je examen in 2018**

ThiemeMeulenhoff

Voorwoord

Met deze EXAMENBUNDEL kun je je goed voorbereiden op het eindexamen Engels havo. Het eerste deel bestaat uit duidelijke informatie over wat er van je verwacht wordt op zowel het schoolexamen als het centraal examen, met allerlei tips om je beter op die examens voor te kunnen bereiden. In het tweede deel kun je je leesvaardigheid in je eigen tijd en in je eigen tempo oefenen met examenteksten.

De EXAMENBUNDEL bevat onder meer de volgende onderdelen:

deel 1

algemene informatie over Engelstalige landen – vaardigheden die worden getoetst op het schoolexamen – belangrijkste grammatica – leesvaardigheid op het centraal examen – oriëntatietoets – oefenen met leesstrategieën – signaalwoorden

deel 2

losse examenteksten en hele examens met woordenlijstjes – losse examenteksten en hele examens met uitleg van de antwoorden – bijlagen met daarin onder meer basiswoordenlijst examenidoom

Het stappenplan op bladzijde 6 en 7 geeft je een idee hoe je met de EXAMENBUNDEL kunt werken.

Op www.examenbundel.nl vind je heel veel gratis oefenexamens die je kunt downloaden.

Het centraal examen Engels havo 2018 wordt afgenomen op **dinsdag 15 mei tussen 13.30 en 16.00 uur**.

De makers van de EXAMENBUNDEL wensen je daarbij alvast heel veel succes!

Voor reacties, zowel van leerlingen als van docenten, houden wij ons graag aanbevolen. Mail naar vo@thiememeulenhoff.nl.

Amersfoort, mei 2017

Opmerking

De overheid stelt regels op die betrekking hebben op de specifieke examenonderwerpen in 2018, de hulpmiddelen die je tijdens je examen mag gebruiken, duur en datum van je examen, etc. Hoewel deze EXAMENBUNDEL met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is samengesteld, kunnen auteurs en uitgever geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de aanwijzingen die betrekking hebben op publicaties van de overheid.

Het is altijd raadzaam je docent of onze website www.examenbundel.nl te raadplegen voor actuele informatie die voor jouw examen van belang kan zijn.

Inhoud

3	voorwoord		
6	stappenplan		
9	deel 1	109	deel 2
	voorbereiding op het examen		oefenen met examenteksten voor het centraal examen
11	A kennis van land en samenleving	111	A losse examenteksten met woordenlijsten
13	1 Groot-Brittannië		moeilijkheidsgraad ★
20	2 Verenigde Staten van Amerika	113	1 examen 2014-II: 2
24	3 onderwijs	114	2 examen 2014-II: 4
26	4 veelgebruikte bronnen	115	3 examen 2014-II: 9
		116	4 examen 2014-II: 11
29	B schoolexamen		moeilijkheidsgraad ★★
31	1 kijk- en luistervaardigheid	117	5 examen 2014-II: 1
34	2 gespreksvaardigheid	119	6 examen 2014-II: 3
40	3 schrijfvaardigheid	120	7 examen 2014-II: 5
		122	8 examen 2014-II: 7
49	C grammatica		moeilijkheidsgraad ★★★
51	1 zelfstandige naamwoorden	125	9 examen 2013-II: 3
53	2 lidwoorden	127	10 examen 2013-II: 4
53	3 voornaamwoorden	129	11 examen 2013-II: 6
56	4 bijwoorden	131	12 examen 2014-II: 6
57	5 trappen van vergelijking		
58	6 werkwoorden	135	B examen 2015-II met woordenlijsten
62	7 gerund		2015-II
63	8 woordvolgorde	137	1 examen 2015-II: 1 ★
64	9 spelling	138	2 examen 2015-II: 2 ★★
65	D voorbereiding op het centraal examen	140	3 examen 2015-II: 3 ★★
67	1 leesvaardigheid	142	4 examen 2015-II: 4 ★★★
73	2 oriëntatietoets nagaan wat je nu kunt	144	5 examen 2015-II: 5 ★★★
85	3 oefenen met leesstrategieën	146	6 examen 2015-II: 6 ★★★
103	4 veelvoorkomende woorden en uitdrukkingen in de vraagstelling	149	7 examen 2015-II: 7 ★★
104	5 signaalwoorden	150	8 examen 2015-II: 8 ★
107	6 voorvoegsels	152	9 examen 2015-II: 9 ★
		153	10 examen 2015-II: 10 ★★
		155	11 examen 2015-II: 11 ★

157 **C** losse examenteksten met uitwerkingen

moelijkheidsgraad ★

159	1	examen 2015-I: 1
160	2	examen 2015-I: 2
161	3	examen 2015-I: 5
162	4	examen 2015-I: 12
163	5	examen 2015-I: 13

moelijkheidsgraad ★★

165	6	examen 2015-I: 4
166	7	examen 2015-I: 6
168	8	examen 2015-I: 8
170	9	examen 2015-I: 10
172	10	examen 2015-I: 11

moelijkheidsgraad ★★★

174	11	examen 2013-I: 4
177	12	examen 2013-I: 5
180	13	examen 2014-I: 5
183	14	examen 2014-I: 6
186	15	examen 2015-I: 7
189	16	examen 2015-I: 9

191 uitwerkingen

203 **D** examens 2016-I en 2016-II met uitwerkingen

2016-I

205	1	examen 2016-I: 1 ★
206	2	examen 2016-I: 2 ★★
207	3	examen 2016-I: 3 ★★
208	4	examen 2016-I: 4 ★★
210	5	examen 2016-I: 5 ★★★
212	6	examen 2016-I: 6 ★★★
215	7	examen 2016-I: 7 ★★★
217	8	examen 2016-I: 8 ★★
219	9	examen 2016-I: 9 ★★
220	10	examen 2016-I: 10 ★
221	11	examen 2016-I: 11 ★★★
222	12	examen 2016-I: 12 ★★
223	13	examen 2016-I: 13 ★
224	14	examen 2016-I: 14 ★
225	15	examen 2016-I: 15 ★

227 uitwerkingen

2016-II

237	16	examen 2016-II: 1 ★
238	17	examen 2016-II: 2 ★
239	18	examen 2016-II: 3 ★★
241	19	examen 2016-II: 4 ★
243	20	examen 2016-II: 5 ★★★
245	21	examen 2016-II: 6 ★★★
248	22	examen 2016-II: 7 ★★★
250	23	examen 2016-II: 8 ★★
252	24	examen 2016-II: 9 ★★★
254	25	examen 2016-II: 10 ★★
255	26	examen 2016-II: 11 ★★
257	27	examen 2016-II: 12 ★
258	28	examen 2016-II: 13 ★
260	29	examen 2016-II: 14 ★

262 uitwerkingen

273 **E** examen 2017-I

275 examen 2017-I

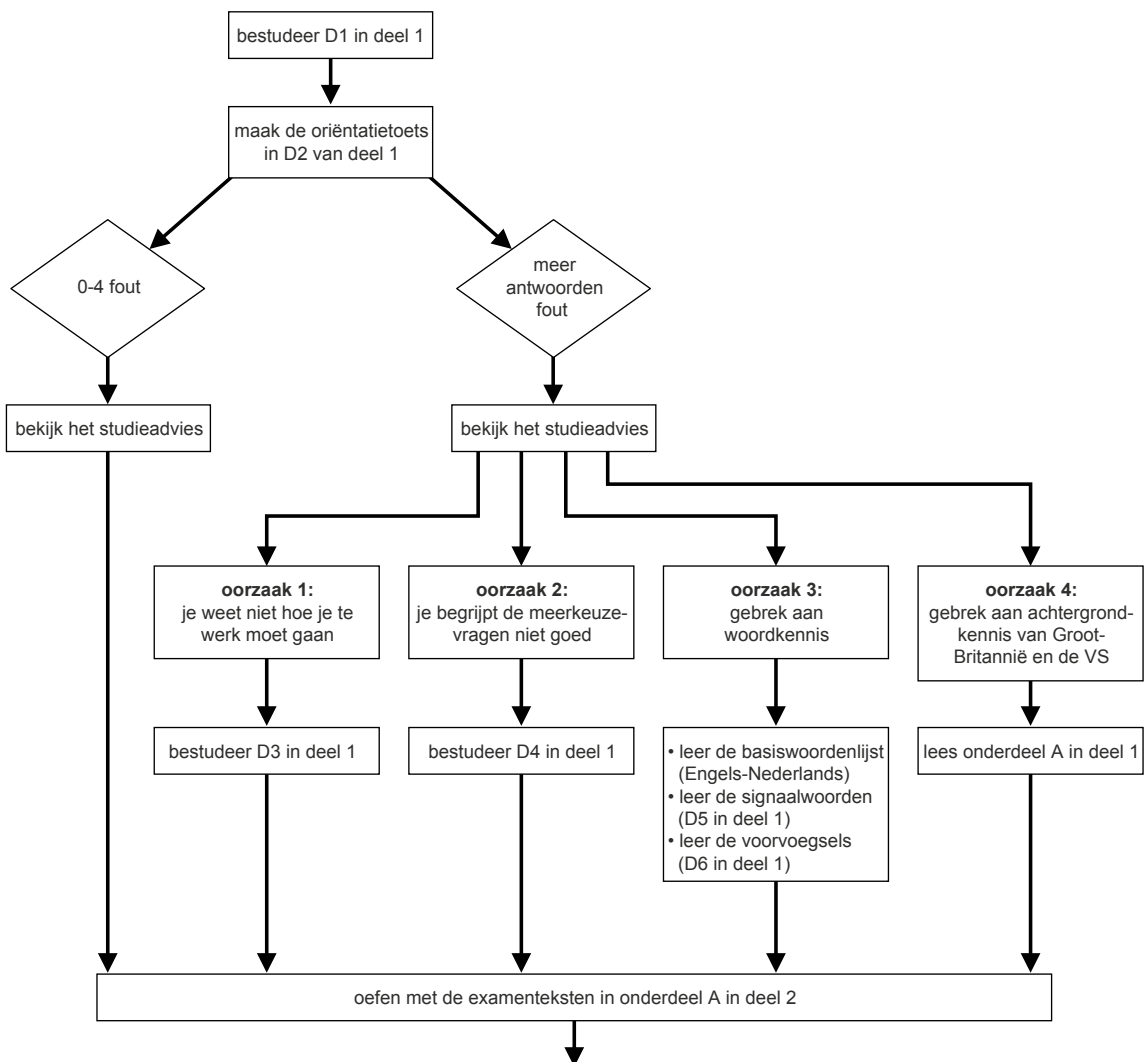
bijlagen

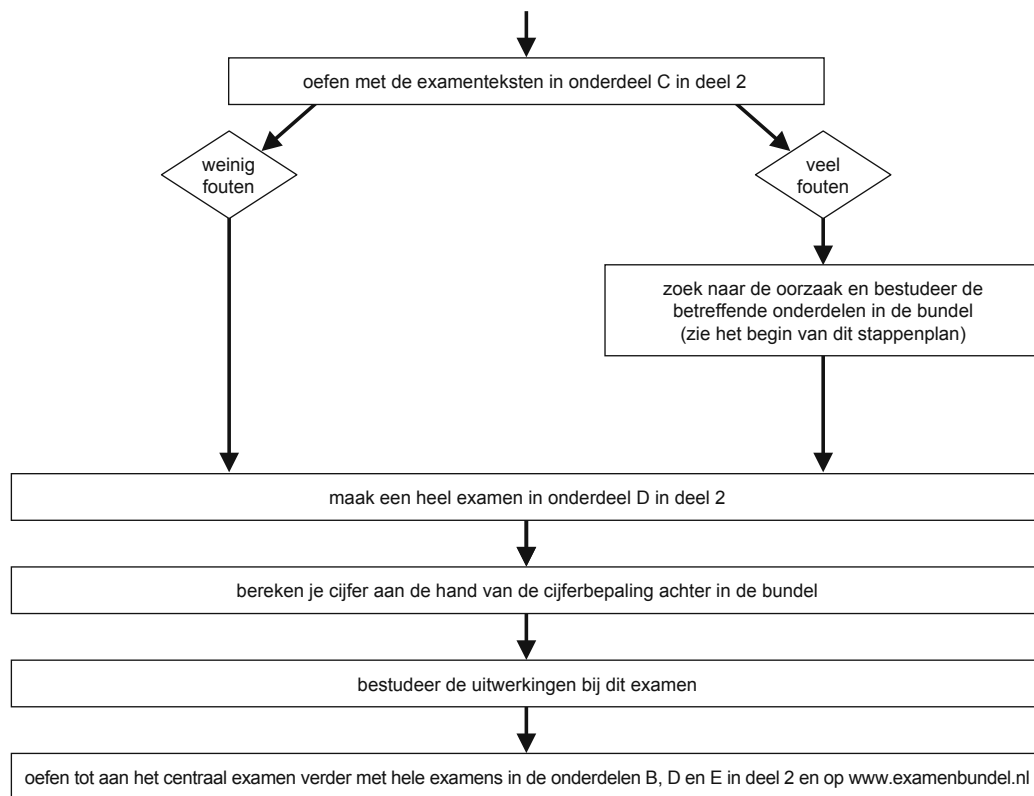
basiswoordenlijst
register op thema
cijferbepaling examens 2015-II,
2016-I en 2016-II

stappenplan leesvaardigheid

Natuurlijk kun je kriskras door de EXAMENBUNDEL gaan en met die onderdelen oefenen die jou belangrijk lijken. Je kunt het ook systematischer aanpakken en daar is onderstaand stappenplan voor bedoeld. Het stappenplan leidt je op een slimme manier door de bundel en laat je optimaal profiteren van de mogelijkheden die de EXAMENBUNDEL je biedt om je leesvaardigheid op peil te brengen. Dan kun je met vertrouwen het centraal examen tegemoet zien.

Dit stappenplan is dus bedoeld voor het oefenen voor het centraal examen. Het schoolexamen is daarin niet opgenomen. Toch is er ook aan de voorbereiding op het schoolexamen in de EXAMENBUNDEL gedacht. In de onderdelen A, B en C van deel 1 vind je naast handige tips en aanwijzingen voor het schoolexamen ook informatie over de Engelstalige landen en een heldere, beknopte samenvatting van de Engelse grammatica.

deel 1

voorbereiding op het examen

onderdeel A

kennis van land en samenleving

- 1 Groot-Brittannië
- 2 Verenigde Staten van Amerika
- 3 onderwijs
- 4 veelgebruikte bronnen

In dit onderdeel vind je een overzicht van belangrijke feiten over de Engelstalige landen. Je krijgt informatie over de geografische ligging, de staatsinrichting, het onderwijssysteem en de cultuur. Ook worden de belangrijkste gebeurtenissen uit de recente geschiedenis aangegeven. Tot slot is een lijstje opgenomen met veelgebruikte bronnen.

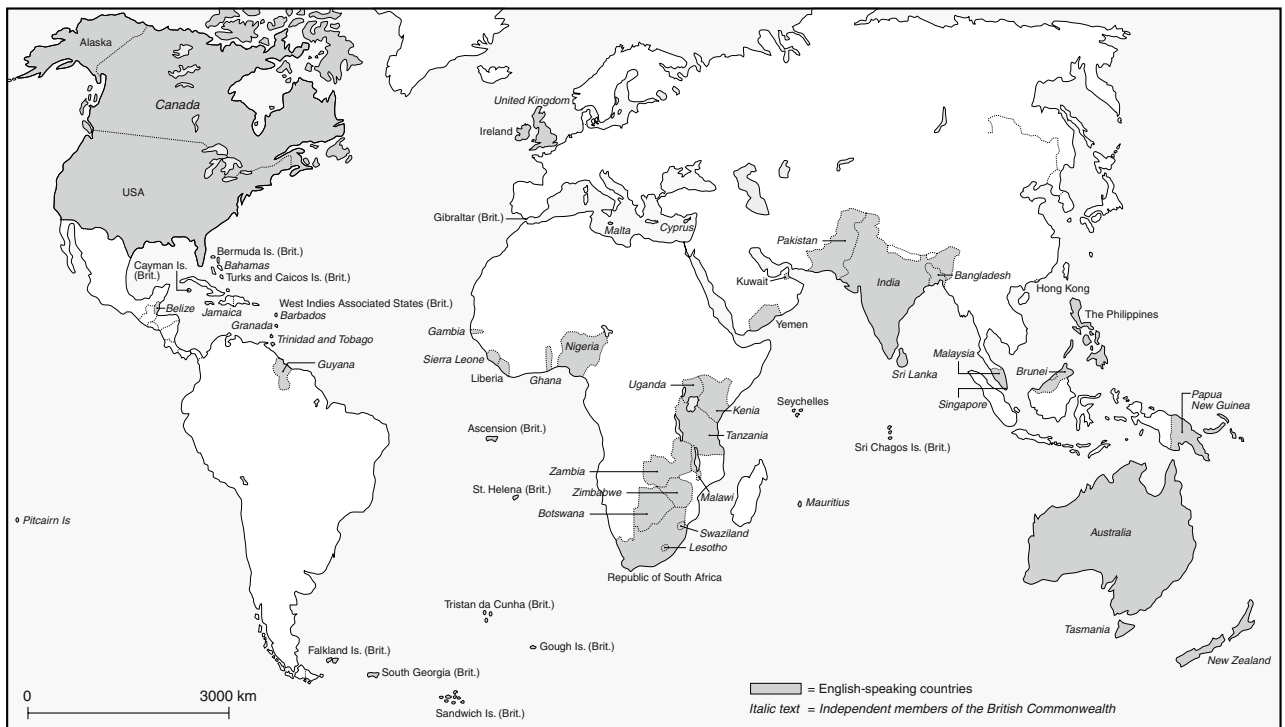
Kennis van deze informatie helpt bij het sneller begrijpen van veel examenteksten. Ook is het een voordeel bij het maken van kijk- en luistertoetsen. De schuingedrukte woorden zijn Engelse woorden die handig zijn om te kennen. Voor het bestuderen van dit onderdeel kun je ook gebruikmaken van de studievragen die hierbij zijn gemaakt. Je vindt die op www.examenbundel.nl. Of je kunt de interactieve quiz doen op www.engelsklaslokaal.nl.

A 1 Groot-Brittannië

De Engelstalige wereld

Over de hele wereld verspreid wordt Engels gesproken. Voor ongeveer 400 miljoen mensen in onder meer Groot-Brittannië, Ierland, de Verenigde Staten, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland is het de moedertaal. Daarnaast is Engels in meer dan 50 landen de officiële taal, dat wil zeggen de taal die door de overheid gebruikt wordt. Dit geldt bijvoorbeeld voor meer dan 1 miljard mensen in India en voor de ruim 174,5 miljoen inwoners van Nigeria. Zonder overdrijven kun je stellen dat door de rest van de wereldbevolking Engels het vaakst als tweede taal geleerd wordt. Engels heeft deze positie te danken aan de grote invloed die Groot-Brittannië van de 17^e tot halverwege de 20^e eeuw over de hele wereld heeft uitgeoefend. Niet voor niets werd het *British Empire* aangeduid als het rijk waar de zon nooit onderging, om aan te geven dat er altijd wel daglicht was in een deel van het rijk. Ook na het onafhankelijk worden van de vele Britse koloniën en het verschrompelen van het *Empire* bleef Engels de voertaal in internationale politiek, wetenschap, sport en het zakenleven.

The English-speaking world

Bundels voor al je vakken bestel je op

www.examenbundel.nl

examenbundels

havo	Duits	978-90-06-39163-3
havo	Engels	978-90-06-39187-9
havo	Frans	978-90-06-39171-8
havo	Nederlands	978-90-06-39170-1
havo	biologie	978-90-06-39162-6
havo	natuurkunde	978-90-06-39172-5
havo	scheikunde	978-90-06-39190-9
havo	wiskunde A	978-90-06-39200-5
havo	wiskunde B	978-90-06-39201-2
havo	aardrijkskunde	978-90-06-39184-8
havo	economie	978-90-06-39183-1
havo	geschiedenis	978-90-06-39186-2
havo	m&o	978-90-06-39175-6
havo	maatschappijwetenschappen	978-90-06-39173-2

Meer kans van slagen met de *Examenbundel*!

De *Examenbundel* bevat oefenexamens met uitleg bij de antwoorden, zodat je leert tijdens het oefenen.

De bundel is speciaal samengesteld voor dit schooljaar, dus je oefent altijd de juiste stof. Test je kennis met de Oriëntatietoets en kijk voor meer tips om te slagen op www.examenbundel.nl.

havo

samengevat

havo	biologie
havo	natuurkunde
havo	scheikunde
havo	wiskunde A
havo	wiskunde B
havo	aardrijkskunde
havo	geschiedenis
havo	economie
havo	m&o
h/v	Nederlands 3F / 4F
h/v	rekenen 3F

Engels in de praktijk	978-90-06-07397-3
Duits in de praktijk	978-90-06-07396-6
Frans in de praktijk	978-90-06-07398-0

Meer kans van slagen met *Samengevat*!

Samengevat biedt je een helder en beknopt overzicht van alle examenstof.

Engels/Duits/Frans in de praktijk zijn theorieboekjes die geworteld zijn in de praktijk. Met een compacte uitleg van grammatica en vele voorbeeldzinnen.

9 789006 391879